

LLIURAMENT DEL PREMI AGUSTÍ JUANDÓ I ROYO

Tarragona, 9 de juny de 2006

Molt bona nit. És per a mi tot un honor cloure l'acte de lliurament d'aquesta segona edició del Premi Agustí Juandó i Royo, que convoca el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya.

És obligat començar per la felicitació als guardonats, la Mercè Teodoro i el Sebastià Frau, per la seva aportació en la defensa i el foment de la llengua catalana en l'àmbit del dret i la justícia als Països Catalans.

També voldria fer extensiu l'agraïment a tots els membres del Consell, que amb aquest Premi duen a terme una tasca difícil, que és la de promoure el català i dotar-lo de normalitat en un àmbit en què fins avui el seu ús ha estat molt precari.

Deixin-me il·lustrar-ho amb un exemple. Fa uns dies sortia una notícia en els mitjans de comunicació –segurament la deuen recordar tots vostès– d'un funcionari de la presó de Palma que responia en to de mofa a un requeriment escrit en català, precisament, i que era, a més, d'un jutjat de Barcelona. El text simulava la varietat dialectal andalusa per expressar la seva incapacitat per descodificar un document en llengua catalana. I d'exemples d'aquests en podríem posar d'altres –en recordo també un altre d'un secretari judicial de Badajoz, em penso que era– que han anat passant al llarg dels temps.

Cal dir que la conselleria de Justícia del Govern de la Generalitat històricament sempre ha pres mesures davant del Govern espanyol corresponent per denunciar aquest menyspreu a la llengua catalana; només faltaria! Però quan encara avui es produeixen aquests tipus de reaccions no es pot evitar un cert sentiment de perplexitat i de desconcert, però per sobre de tot de preocupació.

És per això que felicito especialment el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya per instaurar aquest Premi i també per l'encert de guardonar dues persones que, a més a més, no són del Principat, sinó del País Valencià i de les Illes Balears, on sovint hi ha encara, com ja s'ha dit, més dificultats per difondre i

incentivar l'ús del català. Per tant, es tracta d'un premi molt meritori i d'uns premiats que també tenen molt de mèrit.

Per desgràcia, es podria escriure un llibre de greuges de l'ús del català en la justícia, com en altres àmbits, també. Potser no amb actituds tan obertament hostils i malintencionades com les que hem comentat amb aquests exemples, però sí prou definitòries del camí que encara s'ha de recórrer per assolir la plena normalització lingüística en aquest àmbit en el nostre país.

És lloable l'esforç del Govern de Catalunya, de l'actual i dels anteriors, per canviar aquest greu dèficit històric. S'ha treballat des de fa una dècada amb els plans de normalització lingüística, i a partir del 2000, especialment, amb l'aplicació de plans pilots per fomentar l'ús oral i escrit del català en les oficines judicials. També podríem recordar la possibilitat per als treballadors de l'Administració de justícia d'acollir-se a l'oferta formativa dels cursos de català i moltes altres iniciatives. I totes aquestes accions, i més, són necessàries, perquè és evident que ens trobem en un nivell d'utilització de la llengua catalana molt més baix del que seria desitjable. En aquest sentit, hi insisteixo, quin seria, el nivell desitjable? El de la normalitat.

Hi ha molts altres exemples des del punt de vista estadístic: quants jutges i magistrats coneixen el català, quina és la situació dels secretaris judicials i del personal de l'Administració de justícia, o les actuacions escrites, les sentències en català, elements que hauríem d'analitzar molt més a fons per poder implementar les polítiques que ens apropin a aquesta normalitat.

Però penso que, tot i les anàlisis, i més enllà dels exemples de mala fe que els comentava, el cert és que el dèficit del català en la justícia és històric, però també, en part, estructural. Primer de tot, perquè una part del personal que hi treballava prové de fora del nostre àmbit lingüístic; també per determinades inèrcies, que segurament caldria revisar, en la formació, i sobretot en algunes facultats de dret; tampoc no hi ajuda, segurament, la falta de textos normatius i de terminologia en llengua catalana. En tots aquests àmbits s'han fet passos, en alguns casos modestos, en d'altres més agosarats, però el camí cap a la normalitat encara és llarg. Estem, doncs, davant d'un panorama complex, difícil, i sobretot per als ciutadans que volen dirigir-se en català a qualsevol dels organismes judicials.

I això provoca un efecte curiós. Molts d'aquests ciutadans, en definitiva, no fan ús d'aquest dret lingüístic. En alguns casos perquè no són ni conscients que legalment el tenen, i en d'altres perquè simplement prefereixen evitar que la conversió lingüística pugui complicar i endarrerir el procés. Hi insisteixo un cop més: que lluny que està això de la normalitat!

Al ciutadà li resulta encara molt poc pràctic fer i requerir els tràmits judicials en català, i aquest és una mica el factor preocupant. La nostra llengua, en tots els àmbits, ha de ser una eina útil per a les gestions oficials del dia a dia, davant l'Administració, la que sigui, en el jutjat, en l'escola, en el carrer, en els mitjans de comunicació, etcètera. Normalitat.

Abans s'ha dit que aquest acte estava bé perquè sortíem una mica de la dinàmica de les notícies, en què tot és Mundial. Jo faria un matís: tot és Mundial, o potser estem saturats de Mundial, però també hi ha altres coses de les quals aquests dies sentim moltes notícies intensament. Aquí a Tarragona mateix, el Nàstic ens ha ocupat una part molt important de les notícies, i, per exemple, a ningú no se li escapa que la campanya de l'Estatut centra d'una manera molt important també tota l'atenció mediàtica.

Bé, jo parlaré molt breument de l'Estatut, perquè, evidentment, com a president del Parlament, he mantingut una posició de neutralitat que portaré fins a l'últim extrem i fins al final. Jo sí que recomano que la gent vagi a votar; és absolutament indispensable, penso que en democràcia és fonamental. No recomano, però, el sentit del vot, perquè, evidentment, la ciutadania ja decidirà, ja s'informarà i ja actuarà en conseqüència.

Però sí que, atès que estem justament en aquest debat de l'Estatut de Catalunya, vull fer una reflexió molt breu amb relació a aquest aspecte que comentem. Si finalment el text s'aprova, caldrà veure com podrà contribuir a resoldre aquesta situació. Amb tot, la desaparició en l'aprovació en el Congrés dels Diputats del terme «requisit» pel que fa a l'acreditació del coneixement del català del personal judicial no va ser un bon auguri. Ho és, en contra, l'esforç que s'ha fet per descentralitzar els òrgans de l'Administració de justícia. En tot cas, tot plegat quedarà a l'espera de com es desenvolupi la futura reforma de la Llei orgànica del

poder judicial. I sembla evident que fins ara s'ha avançat, però també és cert que s'hauria pogut anar més enllà.

Un altre exemple d'una cosa en què s'hauria pogut anar més enllà: la Carta europea de llengües regionals i minoritàries. La seva aplicació en aquest àmbit per part dels diversos governs espanyols ha estat deficitària, i, a més a més, en aquest sentit hi ha hagut algunes denúncies de l'Observatori de la Llengua.

Per tant, queda clar que les solucions no es produeixen únicament amb més recursos econòmics, que també, o amb mitjans logístics, tècnics i de personal, que també, sinó que, per sobre de tot, és molt important, i a aquestes alçades especialment important, que hi hagi voluntat política per part de les administracions. Cal institucionalitzar l'ús del català en la justícia, perquè fer-ho és dotar-lo de legitimitat, i dotar-lo de legitimitat, en definitiva, és fer-lo normal. Només així els ciutadans i les ciutadanes d'aquest país el veuran com una eina útil també en aquest àmbit.

La normalització de l'ús de la nostra llengua en l'àmbit judicial no és una empresa fàcil, per descomptat, però com tota empresa complexa el que necessita és el compromís ferm de totes les parts implicades per arribar a bon port. I en primera instància, per descomptat, de l'Administració, que ha de saber facilitar els recursos necessaris per impulsar tot aquest procés, però també dels professionals dels sectors i de la resta de la societat. Els uns, amb el ple convenciment que la seva tasca diària i la seva constància en el dia a dia és del tot imprescindible per aconseguir el nostre objectiu, per arribar a aquesta normalitat; els altres, exercint els nostres drets lingüístics i deixant de banda la resignació. Es tracta de tenir consciència que, en definitiva, el català pot ser una llengua normal, amb tot el que això implica.

No voldria acabar aquestes paraules sense obrir una porta a l'optimisme. I ho faré, també, fixant-me, com he fet al començament, en l'actualitat. Crec que és obligat esmentar la sentència recent del Tribunal Suprem que anul·la l'ordre del Govern valencià de derogar l'equivalència dels certificats de català expedits a Catalunya i les Illes Balears amb els valencians, una sentència que fa prevaler criteris estrictament científics. Quina magnífica notícia! Quina esperançadora notícia!

En un altre àmbit de coses que no té res a veure amb tot això, però que també és una porta a l'optimisme i és una guia, aquesta setmana, justament, apareixia la notícia que Escòcia s'inspira en el .cat, la campanya que s'ha fet a Catalunya del .cat, com a mètode per obtenir un domini propi sense ser estat.

Per tant, hi ha maneres de treballar, posant-hi imaginació i rigor i actuant amb unitat, amb què no solament aconseguim allò que volem, sinó que acabem sent un referent. I en aquest sentit penso que aquest també és un element a tenir en compte, que aquest també és un camí obert amb vista al futur i que ens ha de fer optimistes.

Tots vostès són coneixedors directes d'aquesta situació, de les necessitats i dels avenços que de mica en mica i amb molts esforços s'han anat aconseguint. I, per tant, em sembla que és obvi que els haig d'animar a continuar treballant per arribar a una situació de normalitat, a continuar treballant com ho ha fet el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya, i la seva Comissió de Llengua més concretament, que, conscient de la situació, va impulsar aquest Premi Agustí Juandó i Royo, un premi que, hi insisteixo, té no solament el prestigi del moment, sinó, sobretot, l'esperança del futur; un premi, en definitiva, que es fa en reconeixement al compromís en defensa de la llengua catalana en la justícia.

Moltes felicitats a tots dos guardonats, l'enhorabona. Sobretot, moltes gràcies per tot allò que han fet, moltes gràcies per la seva tasca. I, senyores i senyors, moltes gràcies i molt bona nit.